

Mesedélután.

A halott levélké.

Még perzsel a dinnyét érlelő júniusi meleg, még csemege az árpával érő körte és az első, halványpiros borízú alma, még alig kötözték le gondos pepecseléssel az utolsó cseresznye befőttés üveget odabenn a konyhában, a szünidő arany napjai még ködbevesző távolakba nyúlnak, — mégis, egy-egy rigó-fütyös, harmatos reggelen sárgult levelek néma tánca fogad bennünket, ha kilépünk a kertbe, a vadgesztenyék alá, lágy és nesztelen libegéssel, mint egy halk sóhaj, mint egy titkos gondolat, száll egyik levél a másik után. A nagy nyirfasöprű apróka halmokat arat belőlük minden reggel.

Csak ott, a bokrok alján, ahová nem ér a seprű, vastagodik napról-napra az erjedő avar, tornyosul buckává a száraz levél.

Napközben még semmi sem hirdeti az elmulást, a közeledő őszt, a hervadást. De lépünk be a természet titkos műhelyébe, csakhamar észrevesszük a változást, amely bizony minden nyárra elhozza az őszt, telet, hogy azután felfrissítse s felöltöztesse ismét a kopaszra vetkőztetett egész határt a tavasz idején. Bizony, így van ez rendjén, egyik levél hull a másik után, hogy helyet adjon még újabb rügyeknek, leveleknek, virágoknak, gyümölcsöknek. Amint elvégezte a hivatását bármelyik is, nincs kegyelem, mennie kell, hogy helyén újabb, friss élőlények áldják a Teremtő kezét, végtelen bölcsességét. Így fonódik végtelen láncá a természet csodája s benne, minden élőlény. Az elmúltakból lesz a ma és a jövő: végtelen sor előzött meg bennünket is, s végtelen sor következik a nagy láncban utánunk is.

Januártól decemberig...

Mikor az Uristen megteremtette a világot, hat nap alatt és minden nap csak egyetlen szavával megteremtette azt, amire az embereknek csak szükségük lesz, izzó tűzgolyót parancsolt az égre, ez a Nap volt, hogy melegítse és megtermékenyítse a Földet és világítson az embereknek, akik lakni fogják; felparancsolta az égre a Holdat és a csillagok százazreit is, hogy az éjtszakák ne legyenek olyan sötétek; forrásokat fakasztott a hegyekben és a forrásokból csermelyek, patakok, folyók és nagy folyamok lettek, hogy víz legyen a Földön, a vízből meg pára és felhő s a felhőből eső hulljon alá és öntözze és termékennyé tegye a Földet, ha majd kerteket varázsolnak elő és szántóföldeket művelnek az emberek; erdőket teremtett, hogy legyen fa, amivel építhetnek és tüzelhetnek; a hegyek mélyében pedig ércet, hogy ekét és boronát és más szükséges szerszámokat, kaszákat, sarlókat, fejszéket és késeket kovácsolhasson magá-

nak az ember. Hogy házat építhessen magának, hogy szántsa fel földjét, s hogy learassa gabonáját, amikor megéri. Azt, hogy öljön is az ember, értve ezen azt, hogy más embert öljön, semmiképpen sem az Isten akarta, ezért: Ne ölj! a Tízparancsolat egyike, amelyeket szintén Ő adott a világnak.

Megteremtette az angyalok miriádjait is. Saját szolgálataira sok milliót és más sok milliót azért, hogy minden jó embernek legyen a Földön egy őrangyala, aki megvédje, ha veszélyben a testi épsége vagy az élete.

Mikor a Földre rendelt angyalok mind megvoltak, Isten le is küldte őket, hogy teljesítsék hivatásukat az emberek közt, de tizenkét angyalnak, akit kiválasztott a többiből, azt mondta a Teremtő:

Ti még várjatok. Hadd oktassalak ki titeket, hogy mi dolgokat lesz a Földön az emberek közt.

— Urunk, Istenünk — mondta a Tizenkettő —, a legmélyebb alázattal és tisztelettel hallgatjuk parancsaidat, de térdre hajtva előtted, kérünk, adj nekünk is nevet, mint a többieknek. Van Mihály és Gábor, van Uriel és Rafael és még számtalan másnevű angyal, hát tüntess ki minket is azzal, hogy nevet adsz nekünk, Urunk, Teremtőnk.

— Meglesz, meglesz — válaszolta elnézőn a jó Isten. — És most hallgassatok a szavamra, figyeljétek!

— Te, sorban az első, neked ezt a nevet adom: JANUÁR. Te fogod ezentúl megkezdeni az új évet és reményt és bizalmat fogsz önteni az emberek lelkébe. Ha jó volt az ó-esztendő, bizalommal lesznek, hogy az új esztendő még jobb lesz, mint a régi — és ha rossz volt az ó-év, ha keserves küzdelmek közt mult el, remélni fogják, hogy a veled kezdődő új év már jobb lesz. Téged örömmel fognak üdvözlölni az emberek és egymásnak boldog újévet fognak kívánni, de életed első napját ünnepnapnak rendelme, te Január, hogy templommal és imádkozással kezdjék meg az új évet az emberek.

— Te, sorban a második — folytatta az Isten beszédét — FEBRUÁR a neved, jegyezd meg, fiam. Te majd vígságot viszel az emberek közé, rá is fér egy kis mulatozás azokra, akik egész éven át szorgalmasan dolgoznak. De mert mulatozás közben nagyon vétkeznek az emberek: Hamvazószerda napjával figyelmeztess a világot, hogy bánja meg bűneit és vezekeljen önmegtartóztatással és böjttel.

— Te, sorban a harmadik, neked MARCIUS lesz a neved a Földön. Te véget fogsz vetni a télnek, aminek sok szegény ember csak örülni fog és te fogod bevezetni a tavaszt, ami gazdagnak és szegénynek, felnőtteknek és gyermeknek egyaránt örömmel fog szolgálni. Te ébreszted fel az alvó rügyeket, fákat, füveket, virágokat, hogy új kikelet legyen a Földön.

— Te, negyedik, fiam, te APRILIS nevet kapod tőlem. Te folytatod a tavaszt, visszahozod az énekes madarakat, amelyek

összel idegenbe repültek, zölddé teszed a határt és belombosítod új levelekkel a fákat, bokrokat. És a Húsvét szent ünnepével is te fogod köszönteni a világot.

— Ó, Mennyei Atyám — hálálkodott Április az Urnak — ekkora kegyes kitüntetés szinte sok is...

— Most te következel, te ötödik — folytatta Isten a beszédet. — Neked MÁJUS a neved és te leszel a világnak nagy örömmel fogadott vendége. Virágfakasztó májusnak fog nevezni és amerre csak lépsz, virágpompa és ezer szín és illatár lesz mindenütt a nyomodban. De jól viseld magadat, három fagyos kísérodet féken tartsd, hogy jéghideg leheletükkel ne tegyenek kárt a virágzó világnak. Egyébként te leszel az első, aki tömegesen csalja az embereket a városból a szabadba és versenyt fognak énekelni a pacsirtákkal és a rigókkal az emberek.

— Te, sorban a hatodik, neked JUNIUS lesz a neved lent a Földön. Piros Pünkösöd ünnepével te fogod köszönteni a világot és minden rózsabimbót a kertekben majd te nyitsz ki, Nagy- és kisbirtokos egyformán fog örülni jöttödnek, mert a te dolgod lesz, Junius, hogy kalászbba szökkentsd a vetést. Igyekezz is, fiam, hogy Péter-Pál napjára mindennel rendesen elkészülj.

— Neked, hetediknek JULIUS a neved. Te fogod megkezdeni a legmagasztosabb, legfönségesebb, legszentebb munkát, az aratást. Mint templomi harangszó, olyan is a kaszapengés a földeken, istentisztelet a munka, amely ott folyik és a gabonakereszték a földön szintén olyan keresztek, amelyek előtt kálapt kell emelni.

— Te, sorban a nyolcadik, te az AUGUSZTUS nevet kapod tőlem. Te folytatod a Julius munkáját, megszáritod a gabonát a csépléshez és sokfajta ízes gyümölcsöt érlelsz a fákon. Az új lisztből sült kenyeret augusztusban szegi meg a Föld népe és felém fordul hálájával a gazda, hogy megáldottam a két keze munkáját s hogy a homloka verejtékéből kenyér lett.

— Te, sorban a kilencedik, SZEPTEMBER a neved. Tereád is magasztos hívatus vár. Te nyitogatod ki az iskolák kapuit, amelyek tíz hét óta zárva voltak, mert szüenidő volt és újból odaültetted az ifjú népet a tudomány szent forrásai mellé. És a szőlőt is te érleled, Szeptember.

— Te pedig, a tizedik a sorban, OKTÓBER a neved. Te folytatod Szeptember munkáját és hegyen-völgyön szüretet tartsz. Itt szőlőt, ott almát, körtét és diót; te is kedvelt vendége leszel a világnak, mert megtöltöd a hordókat, megtöltöd gyümölcessel a kamrákat.

— Te, sorban a tizenegyedik, NOVEMBERnek nevezlek. Te a kegyelet hirdetője leszel a világon. Halottak napján a temetőkbe fogod kivándoroltatni az embereket, hogy leróják a halottak iránti kegyeletet és imádkozzanak másvilági üdvös-

ségükért. Szent kötelesség a kegyelet, éppen olyan szent, mint a parancsom: Tiszteld apádat és anyádat...

— Végül te, sorban a tizenkettedik — fejezte be beszédét a Teremtő —, Te DECEMBER, neked kicsinyek és nagyok egyaránt csak örvendezni fognak. Te hozod a világnak a Karácsonyt és nem egészen három héttel hamarabb meglátogattatod Mikulással a kicsinyeket. Kedvelt vendége leszel a világnak, te December. És te fogod befejezni az évet, hogy utánad Január azonnal megkezdje az újat és így lesz ez örökkön-örökké.

— Ó, köszönjük, Teremtő Atyánk — borult le a Tizenkettő az Ur előtt —, hogy nevet adtál nekünk és hivatást s hogy igazságos bölcseséged úgy rendelte, hogy egyikünk se irigykedjék a másikra, mert mindegyikünk hivatása egyformán fölemelő és magasztos lesz.

Csermely Gyula.

Az igazságos király.

Fekete hollót festettek a Hunyadi-család címerébe. Pedig hát sasmadarat kellett volna festeni abba! Mert amint a sas a legkülönb madár, a Hunyadiak is a legkülönb magyarok közé tartoztak. Valamennyien vitézül és önzetlenül küzdöttek, dolgoztak Magyarországiért s a magyar nemzetért.

Hunyadi János hőiesen védte Magyarországot a törökökkel szemben. Halála után két fia örökölte nevét is, lelkét is: László és Mátyás.

Hunyadi Mátyás gyermekkorában sokszor ott üldögélt édesanyja mellett a vajdahunyadi vár ablakának mélyedésében. Anya és gyermeke összehajtották fejüket és aggódó tekintettel néztek a messze távolba. Ott, a magas hegyeken túl harcolt az apa, a nagy Hunyadi János, a hatalmas török néppel. Vele volt nagyobbik fia, László is.

Gyermek volt Mátyás még akkor is, amikor édesapja a világhírű nándorfehérvári diadal után nagybeteg lett és meghalt. Mátyás könnybeborult szemmel állt hős atyja koporsója mellett. Megfogadta, hogy ő is úgy szereti élete végéig hazáját és népeit, mint édesapja.

Mátyásnak még egy nagy csapást kellett megélnie. Bátyját, a daliás Lászlót, az akkori magyar király, V. László, ártatlanul kivégeztette. Rosszul tette azt a magyar király, hogy hallgatott a Hunyadi-család ellenségeire! Az igazságtalan kivégzés hírére elkeseredett harag gyult a magyar nemzet szívében. A király a nemzet haragja elől Csehországba menekült. A Hunyadi-család ellenségeinek biztatására magával vitte Hunyadi Mátyást is és Prága városában rabságba vetette. V. László nemsokára meghalt. A prágai rab fellelékezett: